

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

І.В.Гулько

«26» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

для студентів

галузі знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальності 242 «Туризм»

Освітнього рівня першого (бакалаврського)

Вінниця – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» для підготовки бакалаврів галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм», 15 с.

Розробник:

Ставська Ю.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму

Викладачі:

Ставська Ю.В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму

Протокол від “25” серпня 2020 року №1

Т.в.о. завідувача кафедри Ю.В. Ставська

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету економіки та підприємництва

Протокол від “25” серпня 2020 року №1

Голова комісії факультету О.В. Левчук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії університету

Протокол від “26” серпня 2020 року №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	Вибіркова	
	242 «Туризм»	Рік підготовки:	
Атестацій -2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання реферат (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		8-й	
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 4	Освітнього рівня <u>першого</u> (бакалаврського)	12 год.	
		Практичні, семінарські	
		10 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		98 год.	
		Індивідуальні завдання: год.	
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1 / 2

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: є отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в умовах здійснення туристичного бізнесу.

Завдання дисципліни: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; вивчення видів та форм ЗЕД підприємства; усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначення її ефективності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

сутність, об'єкт та суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності; основні процеси та галузі економічного життя, які охоплює зовнішньоекономічна діяльність; основні види та напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні; систему регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні; поняття "мита" його види; економічний зміст квотування та його види; сутність платіжного балансу та його розділи; сутність і роль експорту й імпорту у зовнішньоекономічній діяльності; основні етапи організації експортних операцій на вітчизняних і зарубіжних підприємствах; основні методи експортно-імпортних операцій; сутність та види посередницької діяльності, основні інструменти валютного регулювання; сутність поняття, функції, класифікацію зовнішньоторговельних цін; види зовнішньоекономічних контрактів, зміст і характеристики основних умов контракту, а також мету і завдання створення спеціальних економічних зон, їх класифікацію.

вміти:

давати визначення поняття „зовнішньоекономічна діяльність”; визначати зміст кожного з етапів розвитку організації управління зовнішньоекономічною діяльністю; характеризувати стан зовнішньоекономічної діяльності в Україні; визначати особливості зовнішньоекономічної діяльності на національному рівні та особливості управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства; характеризувати ієрархічну структуру управління та регулювання ЗЕД; характеризувати політику вільної торгівлі та протекціонізму; аналізувати експортні можливості організації та її імпортні потреби, вміти характеризувати посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках, вміти розраховувати й обґрунтовувати зовнішньоторговельні ціни. та вміти складати зовнішньоекономічні контракти, а також вміти характеризувати види вільних економічних зон.

В результаті вивчення дисципліни «Менеджмент ЗЕД» студент повинен **знати:**

- поняття валюти та елементи валютної системи;
- поняття видів та форм функціонування грошей та кредиту;

- призначення, функції та принципи грошової, валютної та кредитної системи взагалі і окремо України;
- розвиток інфляційних процесів та їх вплив на економіку;
- основні теорії, закони грошей та інфляції як базу їх функціонування в наш час;
- види валютних курсів, операцій, форми та методи впливу на них збоку держави;
- цілі завдання та політику міжнародних фінансово-кредитних інститутів в справі формування та регулювання грошово-кредитних відносин.

розуміти:

- сутність категорій, що визначають зміст окремих тем і розділів дисципліни;
- взаємозв'язки, взаємозалежності і взаємообумовленості в світовій економіці;
- явища і тенденції в світовій економіці;
- роль і місце держави в регулюванні національної економіки та участі в міжнародних валютно-кредитних відносинах;

уміти:

- аналізувати стан та взаємозв'язок національних регіональних та світових валютних систем;
- аналізувати вплив факторів попиту та пропозиції на величину валютного курсу;
- здійснювати страхування валютного ризику;
- аналізувати платіжний баланс;
- проводити корегування статей платіжного балансу
- *сформувати такі програмні компетентності:*

інтегральні компетентності для здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері обслуговування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні компетентності – здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті;

фахові компетентності – вміння створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; демонструвати навички формування та демонстрації лідерських якостей;

2. Програма навчальної дисципліни

Атестація1

Методологічні та організаційні основи менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Особливості менеджменту ЗЕД в умовах глобалізації.

Тема 3. Менеджмент на світовому ринку товарів.

Тема 4. Організаційна система управління зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 5. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства.

Атестація 2

Стратегія зовнішньоекономічної діяльності України

Тема 6. Стратегічний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 7. Основи маркетингової діяльності.

Тема 8. Фінансовий менеджмент зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 9. Державне управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Тема 10. Державне регулювання структурної політики ЗЕД

Тема 11. Зовнішньоекономічні відносини України.

4.Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти програмними компетентностями, які дозволять:

- застосовувати концепції, методи та інструменти менеджменту для результативного та ефективного управління організацією;
- ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- встановлювати зв'язки між елементами системи управління організацією;
- застосовувати навички обґрунтування та управління проектами, генерування підприємницької ідеї;
- планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
- виявляти навички прийняття та забезпечення реалізації управлінських рішень;
- організовувати та здійснювати комунікації з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Атестація 1												
Методологічні та організаційні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності												
Тема 1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.	13	2	2			9						
Тема 2. Особливості менеджменту ЗЕД в умовах глобалізації	12	2				10						
Тема 3. Менеджмент на світовому ринку товарів	10					10						
Тема 4. Організаційна система управління зовнішньоекономічної діяльності	12		2			10						
Тема 5. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	13	2	1			10						
Разом	60	6	5			49						
Атестація 2												
Стратегія зовнішньоекономічної діяльності України												
Тема 7. Стратегічний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	12	2	2			8						
Тема 8. Основи маркетингової діяльності	12	2	2			8						
Тема 9. Фінансовий менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	8					8						
Тема 10. Державне управління зовнішньоекономічною діяльністю	10	2				8						
Тема 10. Державне регулювання структурної політики ЗЕД	8					8						
Тема 11. Зовнішньоекономічні відносини України	10		1			9						
Разом	60	6	5			49						
Усього годин	120	12	10			98						

6. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Атестація1			
Методологічні та організаційні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності			
1	Тема 1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.	2	
4	Тема 4. Організаційна система управління зовнішньоекономічної діяльності	2	
5	Тема 5. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	2	
Атестація 2			
Стратегія зовнішньоекономічної діяльності України			
4	Тема 7. Стратегічний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	2	
5	Тема 8. Основи маркетингової діяльності	2	
9	Тема 11. Зовнішньоекономічні відносини України	2	
	Разом	12	

7. Теми практичних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.	2
2	Тема 4. Організаційна система управління зовнішньоекономічної діяльності	2
3	Тема 5. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	1
4	Тема 7. Стратегічний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	2
5	Тема 8. Основи маркетингової діяльності	2
6	Тема 10. Зовнішньоекономічні відносини України	1
	Разом	10

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.	9	
2	Особливості менеджменту ЗЕД в умовах глобалізації	10	
3	Менеджмент на світовому ринку товарів	10	
4	Організаційна система управління зовнішньоекономічної діяльності	10	
5	Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства	10	
6	Стратегічний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	8	
7	Основи маркетингової діяльності	8	
8	Фінансовий менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	8	
9	Державне управління зовнішньоекономічною діяльністю	8	
10	Державне регулювання структурної політики ЗЕД	8	
11	Зовнішньоекономічні відносини України	9	
	Разом	98	

9. Індивідуальні завдання

Теми рефератів:

1. Сучасні теорії управління
2. Система державних органів управління зовнішньоекономічною діяльністю
3. Інтеграція України в ЄС. Шляхи та перспективи розвитку
4. Роль зовнішньої торгівлі в економіці України: шляхи підвищення її економічної ефективності
5. Туризм як форма міжнародної торгівлі
6. Міжнародна міграція робочої сили
7. Україна в системі сучасних міжнародних відносин
8. Митне регулювання
9. Види та принципи створення спільних підприємств України
10. Проблеми стабільності світової економіки
11. Зовнішньоекономічне управління на національному і міжнародному рівні
12. Бідність як глобальна проблема
13. Всесвітня торгова організація
14. Світовий банк та Міжнародний валютний фонд
15. Європейський Союз. Історія створення. Сучасний стан
16. Україна та ООН
17. Стан зовнішньоекономічної діяльності в Україні
18. Стратегія побудови інформаційного суспільства в Україні
19. Сутність та види платіжного балансу країни
20. Експортно – імпорتنі операції підприємств Вінницької області
21. Класифікація нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності
22. Експортно-імпорتنі операції
23. Офшорні компанії
24. Іноземне інвестування в економіку України
25. Міжнародний валютний фонд: мета створення, напрями діяльності, умови і практика надання позик
26. Європейський банк реконструкції і розвитку: мета створення, напрямки діяльності, умови фінансування та здійснення проекту
27. Валютне регулювання в Україні
28. Міжнародний лізинг в системі світових взаємовідносин
29. Торговельно-посередницькі операції та їх роль у зовнішньоекономічній діяльності
30. Економічна глобалізація: позитивні та негативні тенденції для України
31. Шляхи активізації ЗЕД України
32. Тіньова економіка в Україні
33. Вільні економічні та їх вплив на місцеву економіку
34. ВЕЗ та історія їх створення

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підсум- ковий тест (екзамен)	Сума
Атестація 1					Атестація 2							100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
7	7	7	7	7	6	6	6	6	6	5	30	100

Оцінка за національною 4-бальною шкалою	Рейтинг студента, бали	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення оцінки ECTS
Відмінно	90 – 100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	66-74	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-65	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного іспиту
	1-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторного складання іспиту

11. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Екзамени
Заліки
Опитування

Захист теми
Тестування
Перевірка конспектів
Захист рефератів
Контрольна робота.

12. Форми поточного та підсумкового контролю

Контрольна робота
Колоквіум
Тестування
Залік

13. Методичне забезпечення

1. Ставська Ю.В. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Програма вибіркової навчальної дисципліни для підготовки бакалаврів напряму: 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно – ресторанна справа».– Вінниця: ВНАУ, 2017. – 29 с.
  2. Ставська Ю.В. Методичні вказівки з організації самостійної роботи з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» для студентів факультету економіки та підприємництва денної форми навчання напряму підготовки 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно – ресторанна справа», ОКР «Бакалавр»– Вінниця: ВНАУ, 2017. – 49 с.
  3. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» для студентів факультету економіки та підприємництва, напряму підготовки 6.140103 «Туризм», 6.140101 «Готельно – ресторанна справа», денної форми навчання.- Вінниця: РВВ ВНАУ, 2017– 28 с.
- НМКД – робоча програма, тексти лекцій, плани семінарських та практичних занять, тести, ситуації. В наявності електронний варіант.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. Посіб. / Дідківський М.І. — К. : Знання, 2016. — 462 с.

2. Зінь Е.А. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник / Е.А. Зінь, Н.С. Дука – К.: Кондор, 2012 – 432 с.
3. Козик В.В., Панкова Л.А., Карпак Я.С., Григорев О.Ю., Босак А.О. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. Посібник. – 2-ге вид. перероб і доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 608с.
4. Кириченко О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. / Кириченко О., Кавас І. — К.: Фінансист, 2009. – 653 с.
5. Тюріна Н.М., Карвацка Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства навчальний посібник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацка – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 430 с.
6. Торгова Л. В., Хитра О. В. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Практикум. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2007. – 220 с.
7. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібник: / за заг. ред. А.
8. Кредісова, 2-ге вид., випр. і доп.. - К.: ВІРА-Р, 2002. - 552с.

Додаткова

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.91р. № 959-ХІІ / www.rada.kiev.ua

1. Ставська Ю.В. Стратегія формування та розвитку зовнішньоекономічного потенціалу підприємств АПК України. Глобальні та національні проблеми економіки: Миколаївський національний університет ім. В.О.Сухомлинського, 2015 – Випуск 5. – С. 89 – 93.

2. Ставська Ю.В. Система безпечності харчових продуктів як передумова експортоорієнтованого сільського господарства. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики, – Вінниця, 2017. – Випуск 10`2017 (26). – С. 90- 98.

3. Ставська Ю.В. Особливості зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки: Миколаївський національний університет ім. В.О.Сухомлинського, 2017 – Випуск 19. – С. 46 –49.

4. Ставська Ю.В. Перспективи розвитку експортного потенціалу аграрного сектору України в умовах Євроінтеграції. Східна Європа: економіка, бізнес та управління, 2018 – Випуск 5 (16) 2018. – С. 29- 37. Режим доступу до ресурсу: [http:// www. Easterneurope-emb.in.ua/16-2018-ukr](http://www.Easterneurope-emb.in.ua/16-2018-ukr)

5. Ставська Ю.В., Глуха А.О. Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності України в умовах Євроінтеграції. Приазовський економічний вісник. – 2018. - №5 (10). – Режим доступу до ресурсу: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-5-10>

6. Ставська Ю.В., Курило Н.Ф. Особливості зовнішньоторговельного співробітництва України з країнами Азії в умовах глобалізації. Приазовський економічний вісник. – 2018. - №5 (10). – Режим доступу до ресурсу: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-5-10>.

7. Ставська Ю.В. Формування експортоорієнтованого аграрного сектора України. Фундаментальні та прикладні проблеми підприємницької діяльності в аграрному секторі: матеріали Міжнародної науково – практичної

конференції , 24 квітня 2015р. / Харків. Нац.. аграр. Університет ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2015. – С. 74-77.

15. Інформаційні ресурси

1. Презентації лекційного курсу «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» (персональний кабінет викладача)
2. Тестові завдання з предмету «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» (внутрішній сайт ВНАУ)
3. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ), репозиторій ВНАУ.